

ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರಾ?

ಪುಟ್ಟ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

■ ಸಾಮ್ಯಬೀನಾ

‘ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ತಿಳಿಯುತ್ತೆ? ಆಡುವ ವಯಸ್ಸು’, ‘ದೊಡ್ಡೋರಾದ್ದೇಲೆ ಮಾಡೋದ್ ಇದ್ದೇ ಇದೆ, ಈಗ ಆರಾಮಾಗಿರ್ಲಿ ಬಿಡಿ’, ‘ಕೆಲ್ಸದೋಳು ಇರೋದ್ಯಾಕೆ?’

‘ಮಕ್ಕಳು ಅವು ಕೆಲಸ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡ್ತೊಂದ್ರೆ ಸಾಕು, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತೊದೋದ್ ಬೇಕಿಲ್ಲ’

—ಇಂಥ ಡೈಲಾಗ್‌ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಮೇಲ್ದೋಷಿತ್ವ ಇದೆಲ್ಲ ಹೌದೆನಿಸಿದರೂ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಮನೆಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭಾಗಿಯಾಗಿಸುವುದು ಮುಂದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆೆಯಬಾರದು.

ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ. ನಾಳೆ ಪ್ರಬುದ್ಧ ವಯಸ್ಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನುವುದು ಹಾಲು ಹಲ್ಲು ಹೋಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳಂತೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಜೊತೆ ಬರುವಂಥ ಮೌಲ್ಯವಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟು ನೀರೆರದು ಬೆಳೆಸುವ ಗಿಡದಂತೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಜತನದಲ್ಲಿ, ಓದಿನಲ್ಲಿ, ದಿನಚರಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದೆ ವಯಸ್ಕರ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹಣಕಾಸು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವೃತ್ತಿ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲವೇ?

ಮಗು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಶುರುಮಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಪಾಲಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮೊದಲನೇ ಹಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊರೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸದೇ, ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಸಿಗುವ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಕಲಿಸುವುದು. ಮೊದಲ ಹಂತ ಸರಿಯಾಗಿ ಆದರೆ, ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಕೈಯಿಂದಾಗುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಖುಷಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ತರಕಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ, ಕಾರ್/ಬೈಕ್ ತೊಳೆಯುವಾಗ ಅವರ ಕೈಗೂ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಆನಂದಿಸುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಹೊರ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ, ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ಸಿಗೂ ನಂಟು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ದೈನಂದಿನ ಒತ್ತಡದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲಸದವಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ವೇ-ಸಾಧಾರಣ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ‘ಕೆಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೆಲಸದವಳಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು, ತಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಸ್ಸಿಗೆ ಕುಂದು’

ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ತಲುಪಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಅವರ ಊಟದ ತಟ್ಟೆ ತೊಳೆಸುವುದು, ತಮ್ಮ ರೂಮ್ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ಪಾಲಕರು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ‘ಗ್ರೇಡಿಂಗ್’ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪಾಲಕರೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಅಡುಗೆ ‘ಅಮ್ಮ’ನ ಕೆಲಸ. ಮನೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆ ‘ಅಪ್ಪ’ ನ ಕೆಲಸ , ಕ್ಲೀನಿಂಗ್ ‘ಅಕ್ಕ’ ನ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಮೇಳೈಸಿದರೆ ಅದು ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿದಂತೆಯೇ. ಹಾಗೆಯೇ, ಏನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಮನೆಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಸ್ ವೇಳೆಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಬರುವ ಪಾಲಕರು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲ್ ಬ್ಯಾಗ್ ತಾವೇ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಯುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇನೂ ಭಾರವಿಲ್ಲದ ಆ ಬ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು ಮಗು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು.

ಹಾಗೆಯೇ 6-7 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಶೂ ಲೇಸ್ ತಾನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. 5 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ ನೀರಿನ ಬಾಟಲಿ ತಾನೇ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಳು. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಮಯ ಇದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ‘ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂದೇಶ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರೆ ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಒದಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಯವೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ವಹಿಸುವಾಗ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಪಾಯಕಾರಿ-ಯಲ್ಲದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಸ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಟ್ಟಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಇಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಕೈ ಅವರೇ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಗುರವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಎತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬಹುದು.

ವೈಫಲ್ಯದ ಹೆದರಿಕೆ

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಅತಿ ಬೈಗುಳ, ನಿಂದನೆ ಕೂಡಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೈಗಟ್ಟಿನಂತೆ ಕಾರಣ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪಿನಿಂದಲೇ ಪಾರ ಕಲಿಯುವುದು ತಾನೇ? ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಂಸೆ, ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಂದರ್ಭದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.